

פאר א קולטור - א פראלעטארישער לויטז אינהאלט און נאציאנאלער לויט דער פארם.

Камсамол — змагар за пралетарскія кадры

Адно з асноўных задач камсамолу зьяўляецца змаганьне за пралетарскія кадры. І ў напрамку выкананьня гэтых задач ячэйка ЛКСМ Рабфаку праводзіць усю сваю работу. Усе камсамольцы ахоплены ўдарнымі брыгадамі і конкурсам, які раз, мы праводзім.

Наша ячэйка, таксама вядзе жорсткую барацьбу проці розных адхіленьняў ад генэральнай лініі партыі. Камсамольцы ў сваёй практычнай працы даюць рашучы адпор антысэміцкім выступленьням (Андросік) яўрэйскім шавіністам (Местман) і інш. варожым выступленьням.

Рашэньне X і IX Зьезду камсамолу аб уцягненьні 100 проц. рабочай моладзі ў ЛКСМ ажыццяўляецца з посьпехам. Дзякуючы выкананьню гэтых дырэктыв, мы на сёньні дзень маем 87 проц. рабфакоўцаў, якія ахоплены камсамолам.

Наша ячэйка праводзіць вялізарнейшую работу ў падшэфным калгасе. Мы арганізавалі там камсамольскую яч., да якой прымацвалі трох нашых камсамольцаў для кіраўніцтва. Да памагам ім таксама ў штодзённай працы.

Але разам з гэтым маюцца ў нас недахопы. Слабая дысцыпліна.

Ня ўсе камсамольцы зьяўляюцца прыкладнымі ўдарнікамі, у групах і г. д.

Адно з галоўных задач нашай далейшай работы зьяўляецца:

1. паставіць на належную вышыню ваянізацыю,

2. узьняць палітычны ўзровень камсамольцаў. І калі выканаем усе пастаўленыя перад намі задачы, мы зможам забясь

а) паставіць на належную вышыню ваянізацыю,

б) узьняць палітычны ўзровень камсамольцаў. І калі выканаем усе пастаўленыя перад намі задачы, мы зможам забясь

дзімэн мэт дэр קולט-מאסנארבעט אין די ווענט פון ארבעט גוט. אסאך לערער זיינען אפגעריסן פון ארבעט און מירן ניט קיגעזעלשאפטלעכע ארבעט. דאס זיינען אלץ פלעצערן, וואס מוזן שטיין אין צענטער פון אוממעדיקאמקייט פון דער גאנצער ארבעט. שער געזעלשאפטלעכקייט, וועלכע מוזן אמיג-סטן אויסגעלעבט ווערן.

מיר ווילן אבער אויך ניט פארשמירן דעם פונקט, אז די אלע זיינען אבער פלעצערן פון וואס. און אז מיר וואקסן ווייט כאטשבי דער פאקט פונעם צווייטן ארויסלאזן פון דער יידאפטיל. מיר קענען מיט באפרידיקונג בא-צייכענען אויך דאס, וואס מיר קומען צום

ДРУГІ ўДАРНЫ ВЫПУСК

печыць поўнае выкананьне дырэктыв партыі аб падрыхтоўцы пралетарскіх кадраў для сацыялістычнага будаўніцтва.

Кацнельсон А. Б.

Рабфак Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту за 10 год існаваньня (1921—1931)

Рабфак-дзіця—Кастрычніка. Векамі царскі ўрад трымаў у цэпры народныя масы; перамошны ў 1917 г. рабочая кляса, адчыніла для сябе і для бяднейшага сялянства дзверы да сярэдняй і вышэйшай асьветы. Перамога пралетарыату ў Беларусі звязана з зьнішчэньнем беларускай акупацыі ў 1920 годзе; як адзін з вынікаў гэтае перамогі зьявіўся першы Рабфак Беларусі пры Б. Дз. У. Падводзячы вынікі першага 10-цігодзьдзя існаваньня Рабфаку Б. Дз. У. мы можам падзяліць яго гісторыю на 3 пэрыяды: з 21 па 24 г. пэрыяд арганізацыйны, утварэньне ўстановы амаль што на пустым месцы; беларушчэ пры адступленьні спалілі і агралі школьныя будынкі; Рабфак палучыў ад мінулага толькі адны сьцены; неабходна было шмат энэргіі і энтузіязму да першага набору студэнтаў, кіруючага складу і настаўніцтва, каб у надзвычайна цяжкіх матар'яльных умовах, без апалу, без прылад вёсці школьную работу, па часткам з рознай дробязі утвараць абсталяваньне габінэтаў. Савецкая і партыйная грамадзкасьць, прадстаўнікі ўраду, чым было магчыма, шлі насустрач запатрабаваньням першай кузьні пралетарскай асьветы на Беларусі. К 1924 г. Рабфак ужо стала стаяць на нагах і нават даў свае першыя пралетарскія кадры ў ВУЗ'ы 3 1924 па 1927 г. другі пэрыяд жыцьця Рабфаку: пэрыяд яго вучэбнага ўмацаваньня і адноснага матар'яльнага росквіту: Рабфак мае сталы каштарыс, адрамантоўвае свае будынкі абсталяваньне габінэты і лябараторыі, палучае падмацаваньне складу выкладчыкаў з ліку прафэсарскіх сіл Б. Дз. У. актывізуе мэталды працы, даводзіць лік студэнтаў да 430 асоб і штогодныя выпускі да 120-130 асоб. 3-ці пэрыяд: з 1927 г. гэта эпоха сталага правядзеньня

беларушчэ і ажыццяўленьня прыняцця карэннага ўстаноў: у Рабфак уліваюцца новыя выкладчыкі з ліку мясцовых уражэнаў, якія палучылі адукацыю і выхаваньне ў савецкіх ВУЗ'ах узмацняецца партыйная частка выкладчыкаў, вядзецца рашучая барацьба за ажыццяўленьне марсычка-ленінскіх прынцыпаў у выкладаньні, адчыняюцца агульнае і польскае аддз. з выкладаньнем на роднай мове, адчыняецца вячэрняе аддз. для рабочых, якія заняты на вытворчасці, агульны лік студэнтства абодвух аддз. даводзіцца да 900 чал. У канцы 1930 г. згодна пастановаў ўраду праводзіцца рэарганізацыя Рабфаку Б. Дз. У.: ён падзяляецца паміж 4 вышэйшымі ўстановамі: Б. Дз. У., Будаўнічым Інстытутам, Хэміка-Тэхналягічным Інстытутам і Мэдычным Інстытутам.

Зьяўраўваючыся да лічбовых дадзеных, мы бачым наступны рост за 10 год:

а) Агульны лік студэнтаў (дзён. аддз.) з 21 па 30 г. з 160 асоб павялічыўся да 530-выкладчыкаў з 21 да 57;

б) Партыйная частка студэнтства з 21 па 28 г. павялічылася з 26 проц. да 39 проц. агульнага складу, камсамольская частка з 21 па 30 г. з 11 проц. да 52 проц. агульнага складу, партыйная частка выкладчыкаў ад 0 да 16 проц;

в) Сацыяльны склад студэнтства на 1931 г. рабочых 54 проц., сельгасрабочых і батра-

коў 20 проц. сялян-калгаснікаў і беднякоў 26 проц;

г) Працэнт жанчын з 1921 г да 1931 павялічыўся з 21 проц. да 32 проц;

д) Вучэбнае абсталяваньне, якога пры ўтварэньні Рабфаку зусім ня было, ацэньвалася перад рэарганізацыяй прыблізна ў суме 40-45 тысяч рублёў золатам.

За 10 год існаваньня Рабфак Б. Дз. У. даў у вышэйшую школу 850 прадстаўнікоў пралетарскага студэнтства; значная частка выпушчаных пайшла ў тэхнічныя ВУЗ'ы РСФСР і з амяняюць зараз старыя кадры на фабрыках і заводах; але шмат ужо скончыла ВУЗ'ы Беларусі і працуюць на розных адказных насадах. Мы бачым былых рабфакаўцаў і сярод навукова-кіруючага складу Б. Дз. У. (Гурло, Казімірчык,) сярод клінічных працаўнікоў Мэдынастуту і іншых мэдычных устаноў (Лук'янаў, Каздан, Голад, Міхэльсон,) шмат аграномаў, якія працуюць у саўгасах і калгасах Беларусі. Да 10-цігадовага юбілею Рабфаку можна прызнаць, што ён апраўдаў тыя надзеі, якія на яго ўскладаліся Камуністычнай партыяй і Савецкай уладай у 1921 годзе, і задачы пастаўляць падрыхтоўку пралетарскія кадры ў вышэйшых навучальных ўстановах выконваў належным тэмпам.

М Шкляеў.

פאר אידעאלאגישער
און הלאסן-ריינהייט
פון די ארבעטארישע רייזע

אונזערע דערגרייכונגען און פלעצערן

(וועגן דער ארבעט פון דער יידאפטיל) איינער פון די בוידעסטע ביישפילן פון דער ריכטיקער לייזונג פון דער לענינישער נאציאנאליטיק איז אונזער ארבעט מיט זיינע נאציאנאליטיקן. ס'איז קעדיג בא אצא געלעגנהייט צו דערמאנען וועגן איינער אן „איינשטעלונג" פון דעם טרויעריק-בארימטן נאצדעם באליצקי יענער האט געהאלטן, אז ווייטרוסיוירן דעם ארבעט, הייסט פארפוערן אים, ווייל קיין ווייטרוסישער פראלעטאריאט איז, לויט דער מיינונג פון אט דעם קוראקישן אידעאלאג, ניטא אף דער וועלט. די פארטיי האט גע-געבן א צעשמעטרנדיקן קלאפ אויך איבער דער דאזיקער נאצדעםשער טעאריע. די 10-יאריקע עקזיסטענץ פון מינסקער ארבעט מיט א פערסן פראלעטארישן באשטאנד, איז דער בעסטער באווייז פון די דערפאלגן פון דער פארטיי און איר קאמף מיט אלערליי פאר-קריפלער פון דער לענינישער נאציאנאליטיק. אפן ביישפיל פון אידאפטיל פון ארבעט וואס צייט שוין 4 יאָר, קאן מען אמבולעכ-סטן ווען, ווי אזוי מיר בויען א קולטור א נאציאנאלע לויט איר פארמע, אבער פא-טארישע לויט איר אינהאלט.

צום היינטיגן טאג קען דער אידאפטיל פארצייענען גאנץ היבש דערגרייכונגען: א פערסען פראלעטארישער סטודענטן-צוזאמען-שטעל (93%), א קוואליפיקירטער לערער-באשטאנד א. א. וו. דאס וויכטיקסטע פון אלץ איז אבער דאס, וואס די יידאפטיל איז פון ערשטן טאג פון איר עקזיסטענץ אן אר-גאנצישע טייל פונעם גאנצן ארבעט. אונדזע-רע כעווערע פילט זיך גוט און ברידערלעך-פראלעטעריש אין לאבארטאריע, צוזאמען-וויינען, אף דער ארבעט אין קארווירט א. ד. ג. די פראדוקציע, וואס די יידאפטיל גיט ארויס שטייט אויך ניט אפ אין קוואליטעט פונעם גאנצן ארבעט.

דאס זיינען אינקורענט אונדזערע דערגרייכונגען. מען טאר אבער אויך ניט פארגעסן (כאטשבי אין צייט פון ייבלייען) וועגן יענע פלעצערן, — אפסט גאנץ בארימטדיקע — וואס מיר האבן גאָן אין דער ארבעט. א פלעצער פון דער יידאפטיל (ווי, איינגעלעך, פונעם גאנצן ארבעט) איז דאס, וואס וי פארמאגט ניט קיין אויסגעשלאסענעם פראדוקציע-פראדוקט. און דאס ברענגט דערצו, וואס ס'קענט א קלארע ציל-איינשטעלונג אין דער פראגראם און מע-טאָרן פון דער ארבעט, ווייטער: כאטש ניט אין אצא מאָס, ווי אין די פריערדיקע יאָרן, נאָר אויך איצט האבן מיר צו טאָן מיט שטעלסדיק-קליינבירגערלעכע שטימונגען וועגן לערנען אף אידיש, מיטן מאָמענט פון פערט-שוירן רוסיש און ביטל-באציאנע צו ווייטער-סיש, מיר טוען דעריבער גאנץ אפסט אין דער יידאפטיל גרויסרוסיש-שאוויניסטישע שטימונגען (דער געדאנק, צ. ב., אז העכערע בילדונג קען מען באקומען אין מאַסקווע, אז אונדזערע הויכשולן טיגן ניט א. ד. ג. ס. איז העכסט כאַראַקטעריסטיש, לעכאש, אצא פאקט, וואס די נאצדעם ווערט פארשפרייט אפן ארבעט אין ווער קלענסטער מאָס. דער-ביי פרווון עס כאוויירעם פארענטפערן מיט העכסט, אינטערנאציאנאליסטישע מאַטיוון, וואס זיינען, אין לעצטן סאכאקל, דער עמעס-גרויסרוסישער שאַוויניזם. מיר האבן אפן ארבעט צו באצייכענען גאנץ גענוג פאקטן פון יידישן שאַוויניזם (מיסע-פינעס, מעסמאן) די אלע קרענקלעכע מאמענטן דערקלערן ויך אין א געוויסער מאס מיט דעם, וואס אונדזערע ארבעטאקאָוצעס זיינען שטארק אפ-געריסן פון דער פראלעטארישער געזעלשאפט-לעכקייט. אף פארשיידענע פארזאמלונגען, דע-ציעט, דיסקוסיעס אין אונזערע ארבעטער-קלובן, וועט איר זעלטן טרעפן אונדזערן אן ארבעטאקאוועק. מיר קענען זיך אויך ניט אב-